

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean, Mariana Pitic
Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de lichidatorul societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în procedura falimentului Bulgaru Igor,

în cauza la cererea lichidatorului societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în procedura falimentului Igor Bulgaru cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului unic Brașoveanu Anatolie și administratorului Scutelnic Liuba,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 18 august 2017, prin care cererea a fost admisă parțial

c o n s t a ț ă:

La 05 februarie 2015 lichidatorului societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în procedura falimentului Igor Bulgaru a depus cerere în instanța de insolabilitate cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului unic Brașoveanu Anatolie, administratorului Scutelnic Liuba și contabilului-șef Crudu Liuba.

În motivarea cererii lichidatorului Bulgaru Igor a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014 s-a intentat procesul de insolabilitate în privința societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată, dânsul fiind desemnat în calitate de administrator al procesului de insolabilitate.

Ca urmare a exercitării atribuțiilor de administrator al procesului de insolabilitate, în raportul prezentat pentru ședința de raportare a înaintat instanței de insolabilitate propunerea de continuare a procedurii de insolabilitate cu intentarea procedurii de faliment, deoarece societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată nu dispune de lichidități și fonduri ce ar acoperi creanțele creditorilor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2014 s-a dispus trecerea la procedura falimentului a debitorului, dânsul fiind numit în calitate de lichidator.

În cadrul administrării întreprinderii a constatat lipsa masei debitoare pentru executarea creanțelor creditorilor.

Conform informației Camerei Înregistrării de Stat în calitate de administrator al societății debitoare este Scutelnic Liuba, iar potrivit informațiilor serviciului fiscal în calitate de contabil-șef figurează Crudu Liuba.

A mai indicat că potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice asociatul unic al debitorului este Brașoveanu Anatolie.

Consideră că reprezentanții debitorului nu s-au conformat cerințelor înaintate și nu au prezentat până în prezent informațiile și documentele relevante ale activității debitorului, iar administratorul nu a fost de găsit până în prezent,

Contrar prevederilor legale, organele de conducere ale debitorului nu au fost identificate la sediul debitorului și nu au prezentat careva documente ce țin de activitatea economico-financiară a activității.

Din răspunsul Direcției Generale Statistică a mun. Chișinău nr. 361 din 07 aprilie 2014 se deduce că debitorul din momentul înregistrării sale în anul 2003 și până în prezent nu a prezentat nici un raport financiar contabil.

Ținând cont că nu a recepționat documentele contabile ale debitorului, s-a adresat organelor abilitate în vederea stabilirii masei debitoare și reieșind din răspunsurile primite, a constatat că întreprinderea insolubilă din momentul înregistrării nu a desfășurat nici o activitate.

La 28 ianuarie 2015 creditorul majoritar întreprinderea cu capital străin „BN-Proalim” a înaintat cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a factorilor de decizie a debitorului, în legătură cu faptul că în urma prezentării de către banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni a actelor aferente contractelor de credit s-a constatat că starea de insolabilitate este rezultatul acțiunilor ilegale ale membrilor organelor de conducere.

În perioada lunilor august – octombrie 2007 banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni a acordat societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată mai multe credite după cum urmează:

- Conform contractului de credit nr. 59 (2007) din 06 august 2007 a fost acordat credit în sumă de 400 000 lei cu termenul de rambursare la 06 august 2010;
- Conform contractului de credit nr. 69 (2007) din 06 septembrie 2007, a fost acordat credit în sumă de 122 000 Euro cu termenul final de rambursare la 06 octombrie 2010;
- Conform contractului de credit nr. 76 (2007) din 25 septembrie 2007 a fost acordat credit în sumă de 520 000 Euro cu termenul de rambursare la 25 octombrie 2010.

În vederea asigurării rambursării în termen a creditelor societatea cu comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată a gajat în favoarea băncii următoarele bunuri: autocamionul MAN TGA 01, semiremorca KRONE SDP27 și semiremorca NS4G31, conform contractului de gaj nr. 38 (2007) din 11 septembrie 2007 și 5 autocamioane DAF FT XF și 5 semiremorci SCHITZ SKO 24, conform contractului de gaj nr. 5 (2008) din 08 februarie 2008.

Creditul în sumă de 122 000 Euro, acordat conform contractului 69 (2007) din 06 septembrie 2007 și creditul în sumă de 520 000 Euro, acordat conform contractului nr. 76 (2007) din 25 septembrie 2007 au fost eliberate societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată din numele Liubei Scutelnic, în calitate de administrator și unic asociat al întreprinderii.

Pentru a-și confirma calitatea de administrator și unic asociat al întreprinderii, Scutelnic Liuba a prezentat extras din Registrul de stat al persoanelor juridice din 03 septembrie 2007.

Anterior contractării acestor credite, Scutelnic Liuba în temeiul contractului din 30 august 2007 a vândut lui Brașoveanu Anatolie partea socială în mărime de 100 % din capitalul social al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată.

Prind decizia Camerei Înregistrării de Stat din 03 septembrie 2007 Brașoveanu Anatolie a devenit unicul asociat al debitorului cu 100 % cotă-parte din capitalul social, data emiterii acestei decizii corespunzând datei eliberării extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice prezentat băncii de către Scutelnic Liuba, prin care se confirma calitatea acesteia de unic fondator.

Aceste evenimente demonstrează că Scutelnic Liuba și Brașoveanu Anatolie au acționat și coordonat în comun acțiunile în vederea obținerii creditelor prin folosirea actelor false, or la momentul contractării creditelor în sumă de 122 000 Euro și 520 000 Euro prima nu deținea calitatea de asociat unic al acestei societăți, iar deciziile emise de ea în calitate de fondator și asociat unic cu privire la contractarea creditelor nu mai erau valabile.

După înregistrarea lui Brașoveanu Anatolie în calitate de unic asociat, Scutelnic Liuba a rămas în continuare administrator al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată.

A doua zi de la semnarea ultimului contract de credit, la cererea societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată, banca a virat mijloacele bănești acordate în credit companiei off-shore Fondea Capital LLC, sub pretextul procurării a 5 camioane noi de model DAF FT XF105.460 și cinci semiremorci SCHMITZ SKO 24, care au fost gajate în favoarea băncii, însă în realitate aceste camioane nu existau, aceasta fiind doar schema frauduloasă de scoatere a acestor bani de pe conturile debitorului.

În scopul legalizării destinației mijloacelor creditare au fost utilizate documente false de proveniență a mijloacelor de transport și cele vamale și pe cale de consecință mijloacele de transport au fost fictiv înmatriculate pe teritoriul Republicii Moldova. Pe acest fapt, în privința colaboratorilor Biroului de evidență a transportului nr. 3 al Direcției Principale de Înmatriculare a Transportului și Calificării Conducătorilor Auto din cadrul Întreprinderii de Stat „CRIS Registrul” la 19 martie 2010 a fost pornită urmărirea penală pentru depășirea atribuțiilor de serviciu și favorizarea unei infracțiuni, iar mijloacele de transport înregistrate în baza unor documente false au fost radiate din Registrul transportatorilor auto.

Prin ordonanța din 19 martie 2010 a fost pornită urmărirea penală în privința Liubei Scutelnic pe semnele infracțiunii prevăzute la art. 238 Codul penal, dânsa fiind anunțată în căutare generală.

Autocamionul MAN TGA 01, semiremorca KRONE SDP27 și semiremorca NS4G31, gajate în favoarea băncii conform contractului de gaj nr. 38 (2007) din 11 septembrie 2007 au dispărut și nu pot fi identificate.

Prin ordonanța Judecătoriei Economice de Circumscripție din 20 iulie 2009 mijloacele de transport gajate conform contractului de credit din 11 septembrie 2007 au fost transmise băncii în scopul comercializării și stingerii datoriei aferente contractelor de credit, însă nu au fost depistate, iar prin încheierea executorului

judecătorească Guțu Svetlana din 19 aprilie 2011 mijloacele de transport au fost anunțate în căutare.

Banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni a confirmat că după primirea creditelor, societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată a efectuat unele achitări la 18 decembrie 2008 și 24 decembrie 2008, ulterior nefiind efectuate careva plăți în acest sens.

Societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată era obligată să depună cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență încă în anul 2009, însă factorii de decizie a debitorului au continuat activitatea comercială prejudiciabilă pentru întreprindere și creditorii acesteia.

Responsabili de conducerea societății și aducerea ei în stare de insolvență este asociatul unic Brașoveanu Anatolie, administratorul Scutelnic Liuba și contabilul –șef Crudu Liuba, care au înstrăinat fraudulos activele întreprinderii și au folosit creditele în interes personal și respectiv urmează să suporte și să execute creanțele creditorilor în partea neacoperită de masa debitoare.

A concretizat că în ședința de validare a creanțelor din 16 iulie 2014 au fost validate creanțele întreprinderii cu capital străin „BN-Proalim” societatea cu răspundere limitată, Biroului Vamal Ungheni și Casei Naționale de Asigurări Sociale în sumă de 56 953 550,99 lei.

Lichidatorul Bulgaru Igor cere admiterea cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrii organelor de conducere a debitorului societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată și încasarea în mod solidar din contul fondatorului unic Brașoveanu Anatolie, administratorului Scutelnic Liuba și contabilului-șef Crudu Liuba a creanțelor neacoperite în sumă de 56 953 550,99 lei (f.d. 2-9, vol. I).

Lichidatorul Bulgaru Igor a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată și încasarea în mod solidar din contul fondatorului unic Brașoveanu Anatolie, administratorului Scutelnic Liuba și contabilului-șef Crudu Liuba a creanțelor neacoperite în sumă de 65 930 744 lei (f.d. 66-70, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 s-a admis integral cererea lichidatorului Bulgaru Igor.

S-a tras la răspundere subsidiară Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba.

S-a încasat în mod solidar de la Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba în beneficiul societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată suma de 65 930 744 lei.

S-a admis cererea cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare și s-a aplicat sechestru pe bunurile mobile, imobile și conturile bancare ce aparțin cu drept de proprietate lui Brașoveanu Anatolie, Scutelnic Liuba și Crudu Liuba (f.d. 121-125, vol. I).

La 15 aprilie 2015 Brașoveanu Anatolie a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 (f.d. 129-133, vol. I).

La 30 aprilie 2015 Crudu Liuba a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 (f.d. 134-135, vol. I), iar la 05 mai 2015 prin

intermediul oficiului poștal recurs suplimentar împotriva aceleași hotărâri (f.d. 141-143, vol. I) și la 22 iunie 2015 recurs suplimentar (f.d. 150, vol. I).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 24 iunie 2015 a admis recursurile declarate de Brașoveanu Anatolie și Crudu Liuba, a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015 și a trimis cauza la rejudecare (f.d. 166-172, vol. I).

Lichidatorul Bulgaru Igor a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată și încasarea în mod solidar din contul fondatorului unic Brașoveanu Anatolie, administratorului Scutelnic Liuba și contabilului-șef Focșa Veronica a creanțelor neacoperite în sumă de 65 930 744 lei (f.d. 46-55, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016 s-a admis demersul lichidatorului Bulgaru Igor privind renunțul la capătul de cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a Liubei Crudu.

S-a încetat procesul în privința capătului de cerere înaintată de lichidatorul Bulgaru Igor cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a Liubei Crudu (f.d. 221-224, vol. II).

Lichidatorul Bulgaru Igor a depus cerere de modificare a pretențiilor solicitând tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată și încasarea în mod solidar din contul fondatorului unic Brașoveanu Anatolie și administratorului Scutelnic Liuba a creanțelor neacoperite în sumă de 65 930 744 lei (f.d. 244-248, vol. II).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18 august 2017 s-a admis parțial cererea lichidatorului Bulgaru Igor.

S-a încasat din contul membrului organului de conducere a societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată Scutelnic Liuba suma de 65 930 744 lei, care urmează a fi transferată la contul bancar de acumulare gestionat de lichidatorul Bulgaru Igor.

În rest, cererea lichidatorului Bulgaru Igor cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat din contul membrului organului de conducere a societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată Scutelnic Liuba suma de 25 000 lei în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat (f.d. 261-270, vol. II).

La 20 septembrie 2017 lichidatorul Bulgaru Igor a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 18 august 2017 solicitând repunerea recursului în termen, admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de insolvență în partea respingerii cererii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor.

În motivarea cererii de recurs lichidatorul Bulgaru Igor a indicat că a fost plecat peste hotarele țării până la 31 august 2017 și a fost în imposibilitate de a declara recursul în termenul de declarare, iar această circumstanță constituie temei de a repune recursul în termen.

La 17 noiembrie 2017 lichidatorul Bulgaru Igor a depus recurs suplimentar invocând că instanța de insolvență nu a motivat în soluția sa de ce respinge cererea în partea tragerii la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie.

După înregistrarea la 03 septembrie 2007 la Camera Înregistrării de Stat a modificărilor referitoare la calitatea de asociat al societății comerciale „Astrilax”

societate cu răspundere limitată și după aflarea situației cu privire la credite, Brașoveanu Anatolie nu a întreprins nicio acțiune în scopul restituirii creditelor sau înștiințării băncii despre situația creată, tragerii Liubei Scutelnic la răspundere penală, controlării destinației și cheltuielii mijloacelor financiare primite sub formă de credit, nu a schimbat administratorul, ci a lăsat-o pe Scutelnic Liuba să activeze în continuare în calitate de administrator.

A mai invocat că Brașoveanu Anatolie a fost direct implicat în schema frauduloasă și este responsabil de fraudarea întreprinderii.

La momentul contractării creditelor în valoare de 122 000 Euro și 520 000 Euro, Brașoveanu Anatolie deținea calitatea de asociat unic al acestei societăți.

În ordonanța Procuraturii sect. Centru din 30 martie 2009 privind începerea urmăririi penale în baza art. 195 alin. (2) Codul penal pe faptul însușirii prin escrocherie de către Scutelnic Liuba de la Brașoveanu Anatolie și Ion Melnic a banilor, s-a constatat că Brașoveanu Anatolie a fost convins de Scutelnic Liuba în privința contractării creditelor de banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni și fratele acestuia Brașoveanu Oleg, director al societății pe acțiuni „Articole din Tîmplărie” să asigure contractele cu ipotecă, fiind de acord să asigure rambursarea creditelor cu proprietatea întreprinderii.

Din aceeași ordonanță mai rezultă că Brașoveanu Anatolie a recunoscut că Scutelnic Liuba i-a organizat plecarea în Germania, de unde urmau să fie procurate mijloacele de transport din sumele creditate de la bancă.

Urmărirea penală în privința Liubei Scutelnic a fost pornită în temeiul art. 195 alin. (2) Codul penal și nu în temeiul art. 238 Codul penal, iar circumstanțele descrise în ordonanța din 30 martie 2009 nu se referă la prejudicierea întreprinderii, ci a lui Brașoveanu Anatolie.

Instanța de insolvență nu a motivat de ce respinge pretențiilor împotriva lui Brașoveanu Anatolie întemeiate pe faptul nedeunerii cererii cu privire la intentarea procesului de insolvență.

Prin referința depusă la 28 noiembrie 2017 avocatul Ciofu Vitalie în interesele lui Brașoveanu Anatolie a invocat tardivitatea recursului declarat de lichidatorul Bulgaru Igor.

La 12 decembrie 2017 avocatul Ciofu Vitalie a depus în interesele lui Brașoveanu Anatolie referință suplimentară invocând că Plenul Curții Supreme de Justiție în hotărârea nr. 2 din 24 martie 2014 a explicat că persoanele se pot apăra de solidaritate, dacă în organele colegiale de conducere ale debitorului s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvența sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvența.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de avocatul Ciofu Vitalie în interesele lui Brașoveanu

Anatolie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, însă neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din următoarele motive.

Conform art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În ședința de judecată din 18 august 2017 lichidatorul Bulgaru Igor nu a fost prezent (f.d. 259, vol. II), însă a confirmat contra semnătură că cunoaște despre examinarea pricinii la această dată (f.d. 255, vol. II).

La 06 septembrie 2017 Bulgaru Igor a confirmat contra semnătură că a primit copia hotărârii din 18 august 2017 (f.d. 272, vol. II), iar la 20 septembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia hotărârii (f.d. 273, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de lichidatorul Bulgaru Igor la 20 septembrie 2017 se consideră depus în termen și nu este necesară repunerea recursului în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de insolvență a examinat pricina cu respectarea normelor de drept material și corect a apreciat circumstanțele pricinii.

Conform art.5 alin.(5) lit.f) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sânt: tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvența debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvârșite de aceștia.

Conform art. 247 alin. (1) și (2) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 15 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvenței debitorului *din culpa* fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sânt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Respectiv, la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere, instanța de insolvență urmează să constate culpa acestora ca o condiție obligatorie. Culpa lui Brașoveanu Anatolie, urmează să fie constatată reieșind din elementele obligatorii ale răspunderii materiale: fapta ilicită, prejudiciu și urmările prejudiciabile.

Lichidatorul Bulgaru Igor a invocat că lipsesc bunuri în masa debitoare din care ar putea fi acoperite creanțele validate în mărime de 65 930 744 lei, iar Brașoveanu Anatolie nu a adus careva contraargumente în acest sens.

Având în vedere lipsa bunurilor care ar putea acoperi masa debitoare a societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în mărime de 65 930 744 lei, lichidatorul Bulgaru Igor este în drept să depună cerere cu privire la tragerea la răspundere patrimonială subsidiară a membrilor organelor de conducere a întreprinderii insolubile.

Prin contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 30 august 2007 Scutelnic Liuba a vândut lui Brașoveanu Anatolie partea socială ce reprezintă 100 % din capitalul social al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată, contractul fiind autentificat notarial (f.d. 26, vol. I).

Prin decizia Camerei Înregistrării de Stat din 03 septembrie 2007 Brașoveanu Anatolie a fost inclus în componența asociaților cu cota de participare de 100 % în valoare de 5 400 lei, iar Scutelnic Liuba a fost retrasă din componența asociaților (f.d. 27, vol. I).

Calitatea de unic fondator a lui Brașoveanu Anatolie la societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată din materiale pricinii rezultă că este menținută până în prezent.

Conform art. 68 alin. (2) Codul civil, fondatorul (membrul) persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile fondatorului (membrului), cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire.

Conform art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora *le-ar fi imputabilă* apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a stampilei;
- f) *dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;*

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) *nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14;*

i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din sensul acestei prevederi legale rezultă caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolabilitate a debitorului la suportarea datoriilor procesului de insolabilitate. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite și prejudiciul cauzat - provocarea sau contribuirea la insolvența debitorului (incapacitatea de plată sau supraîndatorarea) precum și legătura de cauzalitate între faptă săvârșită cu vinovăție și prejudiciul cauzat.

Răspunderea subsidiară nu este operantă în cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiecții vizați au cauzat starea de insolabilitate prin săvârșirea vreuneia din faptele expres și limitativ enumerate la articolul 248 alin. (1) și a căror consecințe s-au materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor pentru tragerea răspunderii juridico-civile.

Prin urmare, Legea insolabilității, stabilește 3 condiții cumulative pentru tragerea la răspundere subsidiară și anume: - persoana să fie membru al organului de conducere și/sau supraveghere a societății insolabile; - apariția stării de insolabilitate să fie imputabilă acestora; - să comită una din acțiunile stipulate de art. 248 alin. (1) din Legea insolabilității.

Lichidatorul Bulgaru Igor a invocat în principal temei pentru tragerea lui Brașoveanu Anatolie la răspundere subsidiară nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14 Legea insolabilității.

Conform art. 10 alin. (2) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, temeiul general de intentare a unui proces de insolabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Conform art. 14 alin. (1) - (3) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă și în cazul în care: a) executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanțelor celorlalți creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanțele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin.(2) și la art.10 alin.(2).

Conform art.72 alin.(7) Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată nr.135-XVI din 14 iunie 2007, în cazul apariției indiciilor de insolabilitate, administratorul este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolabilitate dacă asociații nu vor acoperi pierderile.

Prevederile legale citate indică la obligația administratorului de a depune cerere introductivă în termen de 30 zile de la apariția indiciilor de insolvabilitate. Respectiv, pentru tragerea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere și/sau supraveghere în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, urmează a fi stabilită cu certitudine data survenirii incapacității de plată.

Incapacitatea de plată a societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată s-a datorat contractării frauduloase a creditelor de către Scutelnic Liuba, or, circumstanțele pricinii atestă că prin contractul de credit nr. 59 (2007) din 06 august 2007 societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată a contractat de la banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni credit în sumă de 400 000 lei pe termen de 36 luni cu scadența finală la 06 august 2010 (f.d. 5-10, vol. II).

Contractul de credit este semnat din numele societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată de către Scutelnic Liuba.

Prin contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 30 august 2007 Scutelnic Liuba a vândut lui Brașoveanu Anatolie partea socială ce reprezintă 100 % din capitalul social al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată, contractul fiind autentificat notarial (f.d. 26, vol. I).

Prin decizia Camerei Înregistrării de Stat din 03 septembrie 2007 Brașoveanu Anatolie a fost inclus în componența asociaților cu cota de participare de 100 % în valoare de 5 400 lei, iar Scutelnic Liuba a fost retrasă din componența asociaților (f.d. 27, vol. I).

Prin decizia nr. 1 a fondatorilor (deținătorul cotei de 100 % din capitalul statutar) al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată din 04 septembrie 2007 s-a decis de a solicita de la banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni credit ordinar în mărime de 171 000 Euro pe termen de 36 luni cu rata dobânzii de 11 %, cu rambursarea lunară începând cu luna octombrie 2009, de a propune în calitate de asigurare bunurile: teren aferent cu casa de locuit, situate în raionul Criuleni, satul Bălăbănești, autotractor MAN TGA, anul producerii 2004, autotractor MAN TGA, anul producerii 2004, semiremorcă KRONE SDP27, anul producerii 2004, semiremorcă Renders NS4G31, anul producerii 2004 și semiremorcă – refrigerator Lamberet SL 200 Termoking și de a semna contractele de credit și alte acte solicitate de bancă de către Scutelnic Liuba (f.d. 10, vol. I).

În urma acestei decizii, prin adresa nr. 118/23-A din 04 septembrie 2017 Scutelnic Liuba a solicitat băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni acordarea creditului menționat (f.d. 11, vol. I).

Prin contractul de credit nr. 69 (2007) din 06 septembrie 2007 banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni a acordat societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată credit în sumă de 122 000 Euro pe termen de 37 luni, fiind acordat creditul în două tranșe câte 100 000 Euro și 22 000 Euro după depunerea în gaj a mijlocului de transport (f.d. 12-17, vol. II).

Prin decizia nr. 6 a fondatorului deținătorul cotei de 100 % din capitalul statutar) al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată din 12 septembrie 2007 s-a decis de a solicita de la banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni credit ordinar în mărime de 520 000 Euro pe termen de 37 luni cu rata dobânzii de 10 % cu rambursarea lunară începând cu luna septembrie 2008,

de a propune în calitate de bunuri: bunul imobil cu destinație de producție situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor, 171/2 ce aparține societății pe acțiuni „Articole din Tîmplărie” și a de semna contractele de credit și actele solicitate de către Scutelnic Liuba (f.d. 12, vol. I).

Prin scrisoarea nr. 121/03 din 11 septembrie 2007 Scutelnic Liuba a solicitat băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni acordarea creditului în sumă de 520 000 Euro (f.d. 13, vol. I).

În temeiul contractului de credit nr. 76 (2007) societatea comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni a contractat de la banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni suma de 520 000 Euro (f.d. 34-37, vol. II).

Instanța de recurs observă că deciziile din 04 septembrie 2007 și 12 septembrie 2007 și contractele de credit au fost semnate de Scutelnic Liuba, în calitate de fondator al societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată, deși aceasta la 30 august 2007, a înstrăinat capitalul social al întreprinderii lui Brașoveanu Anatolie, iar la 03 septembrie 2007 aceste modificări au fost operate la Camera Înregistrării de Stat.

Chestionarul de acordare a creditului din 12 septembrie 2007, la fel este îndeplinit de Scutelnic Liuba (f.d. 38-39, vol. II), în care aceasta indică cota de participare la întreprindere de 100 %.

Contractul de gaj nr. 38 (2007) din 11 septembrie 2007, prin care societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată a gajat băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni în vederea asigurării rambursării contractelor de credit nr. 59 (2007) din 06 august 2007 și nr. 69 (2007) din 06 septembrie 2007 următoarele bunuri: autocamion MAN TGA 01, cu număr de înregistrare X, anul producerii 2004, evaluat la prețul 430 500 fără TVA, semiremorca KRONE SDP27 cu număr de înregistrare Y la prețul de 159285 fără TVA, semiremorca Renders NS4G31 cu număr de înregistrare Z, este semnat de Scutelnic Liuba (f.d. 18-20, vol. I).

Contractul de gaj nr. 5 (2008) din 08 februarie 2008 prin care societatea comercială „Astrilax” societate cu răspundere limitată a gajat bunuri băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni în vederea asigurării rambursării contractelor de credit nr. 69 (2007) din 06 septembrie 2007 și nr. 76 (2007) din 25 septembrie 2007, la fel este semnat de Scutelnic Liuba (f.d. 21-23, vol. I).

În ordinul de plată din 26 septembrie 2007 prin care s-a ordonat băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni transferarea sumei de 520 000 Euro de pe contul societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată pe contul firmei Fondea Capital LLP, este aplicată semnătură Liubei Scutelnic (f.d. 17, vol. I).

Instanța de recurs reține că persoanele se pot apăra de solidaritate, dacă în organele colegiale de conducere ale debitorului s-au opus actelor sau faptelor care au cauzat insolvabilitatea sau dacă au lipsit de la luarea deciziilor care au cauzat insolvabilitatea.

Prin urmare, la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma că Brașoveanu Anatolie a consimțit la contractarea creditelor de la banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni și ar indica momentul când unicul fondator al debitorului Brașoveanu Anatolie a cunoscut despre aceste credite.

De altfel, la contractarea creditului în sumă de 520 000 Euro la 25 septembrie 2007, Brașoveanu Anatolie nu se afla în Republica Moldova, fapt constatat în ordonanța din 30 martie 2009 cu privire la începerea urmăririi penale (f.d. 107, vol. I).

Colegiul reține că probe care ar indica direct la acțiuni culpabile ale lui Brașoveanu Anatolie care au condus la insolvabilitatea debitorului la materialele pricinii lipsesc.

Deși, în punctul 4.2. din contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 30 august 2007 Brașoveanu Anatolie declară că cunoaște situația juridică și economică (f.d. 26), faptele frauduloase care au avut impact negativ semnificativ asupra activității debitorului s-au produs după ce acesta a devenit unicul fondator al debitorului, însă lipsesc probe care ar confirma momentul când intimatul a cunoscut despre contractarea acestor credite.

De altfel, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț, astfel că în practică există tendința de a califica această formă a răspunderii ca având caracter delictual în toate situațiile.

Astfel, urmează a fi analizată existența legăturii de cauzalitate dintre eventuala faptă a persoanei care făcea parte din organele de conducere ale debitorului și starea de insolvabilitate în care acesta a ajuns. Sunt îndeplinite condițiile tragerii la răspundere nu numai atunci când săvârșirea faptei a constituit o condiție determinantă a incapacității de plată a debitorului, dar și atunci când fapta ilicită a constituit numai o condiție favorizantă.

În speță, nu poate fi stabilit cu exactitate momentul apariției stării de insolvabilitate a debitorului.

Or, primele rate de achitare a creditelor au fost stabilite la 25 septembrie 2008, conform contractului de credit din 25 septembrie 2009 și la 06 octombrie 2009, conform contractului de credit din 06 septembrie 2007, iar deja la 30 martie 2009 s-a emis ordonanța privind începerea urmăririi penale în privința Liubei Scutelnic (f.d. 107-108, vol. I).

Mai mult ca atât, instanța de recurs consideră că existența cărorva datorii la plata creditelor nu indică automat la survenirea incapacității de plată a întreprinderii.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar califică drept legală și întemeiată concluzia instanței de insolvabilitate, conform căreia nu au fost întrunite condițiile survenirii răspunderii subsidiare a administratorului Brașoveanu Anatolie, având în vedere faptul că nu au fost prezentate probe admisibile și pertinente care ar demonstra culpa acestuia la apariția stării de insolvabilitate.

În speță, lichidatorul societății cu răspundere limitată „Astrilax” nu a adus nici o probă pertinentă și concludentă care să reflecte momentul survenirii incapacității de plată și supraîndatorării, moment din care ar urma să fie calculat termenul de 30 zile stabilit de legiuitor pentru depunerea de către administratorul întreprinderii a cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate.

Astfel, sintetizând multitudinea de circumstanțe de fapt și de drept supuse examinării în cadrul respectivului litigiu, Colegiul judiciar menționează că instanța

de insolvabilitate legal și întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge cererea lichidatorului societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată Bulgaru Igor în partea tragerii la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, ca neîntemeiată.

Colegiul reiterează că tragerea la răspundere subsidiară a fondatorilor întreprinderii debitoare nu poate fi întemeiată pe împrejurări incerte, ori potrivit art.118 Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În partea tragerii la răspundere subsidiară a Liubei Scutelnic hotărârea instanței de insolvabilitate nu se contestă și instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în această parte.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală de respingere a cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a lui Brașoveanu Anatolie, iar argumentele invocate de lichidatorul societății comerciale „Astrilax” societatea cu răspundere limitată Bulgaru Igor în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul cu menținerea hotărârii instanței de insolvabilitate în partea contestată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în procedura falimentului Bulgaru Igor.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 18 august 2017, în cauza la cererea lichidatorului societății comerciale „Astrilax” societate cu răspundere limitată în procedura falimentului Igor Bulgaru cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului unic Brașoveanu Anatolie și administratorului Scutelnic Liuba.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Mariana Pitic

Ion Druță

Luiza Gafton